

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
MELCHIOR WATHELET
föredraget den 14 januari 2016¹

Mål C-438/14

Nabiel Peter Bogendorff von Wolffersdorff
mot
Standesamt der Stadt Karlsruhe,
Zentraler Juristischer Dienst der Stadt Karlsruhe

(begäran om förhandsavgörande från Amtsgericht Karlsruhe (domstol i första instans i Karlsruhe, Tyskland))

”Unionsmedborgarskap — En medlemsstats myndigheters vägran att i födelseregistret införa adelstitlar och en adelsmarkör som ingår i ett efternamn som en myndig person erhållit i en annan medlemsstat — Situation där sökanden vilken har båda de berörda medlemsstaternas nationalitet erhöll namnet efter att själv ha ansökt om det”

I – Inledning

1. Denna begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF i samband med en tvist mellan den tyske och engelske medborgaren Nabiel Peter Bogendorff von Wolffersdorff och de tyska myndigheter som vägrat att ändra hans förnamn och efternamn i födelsebeviset och att i födelseregistret lägga till de adliga titlar som ingår i ett efternamn som han erhållit i Förenade kungariket, nämligen ”Peter Mark Emanuel Graf von Wolffersdorff Freiherr von Bogendorff”².

2. Det aktuella målet ingår i den långa rad av mål som rör europeiskt medborgarskap jämte efternamn och som avgjordes genom dom Konstantinidis (C-168/91, EU:C:1993:115), dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539), dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559), dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806) samt dom Runevič-Vardyn och Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291).

3. Trots likheterna med det mål som avgjordes genom dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806), skiljer sig omständigheterna i förevarande mål från det sistnämnda målet, såtillvida att sökanden i det nationella målet är medborgare i två medlemsstater och att tysk rätt tillåter att adelstitlar används som delar av ett efternamn, fastän de har avskaffats och inte längre kan tilldelas.

1 — Originalspråk: franska.

2 — Jag kommer att i detta förslag till avgörande använda sökandens förnamn och efternamn i förfarandet vid den hänskjutande domstolen, det vill säga Nabiel Peter Bogendorff von Wolffersdorff.

II – Tillämpliga bestämmelser

A – Unionsrätt

4. Artikel 18 första stycket FEUF har följande lydelse:

”Inom fördragens tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördragen, ska all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.”

5. Artikel 20 FEUF har följande lydelse:

”1. Ett unionsmedborgarskap införs härmed. Varje person som är medborgare i en medlemsstat ska vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet ska komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.

2. Unionsmedborgarna ska ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i fördragen. De ska bland annat ha

a) rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier,

...

Dessa rättigheter ska utövas enligt de villkor och begränsningar som fastställs i fördragen och genom de åtgärder som beslutats med tillämpning av dessa.”

6. Det anges följande i artikel 21.1 FEUF:

”Varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördragen och i bestämmelserna om genomförande av fördragen.”

B – Tysk rätt

7. Det föreskrivs i artikel 123.1 i Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland av den 23 maj 1949 (BGBl. s. 1, Förbundsrepubliken Tysklands grundlag, nedan kallad grundlagen) att ”[l]agstiftningen från tiden före första sammanträdet i Bundestag ... fortfarande [gäller], såvida den inte strider mot grundlagen”.

8. Det tyska kejsardömet konstitution (Verfassung des Deutschen Reichs) antogs den 11 augusti 1919 i Weimar och trädde i kraft den 14 augusti 1919, (*Reichsgesetzblatt* 1919, s. 1383) (nedan kallad Weimarförfattningen). I artikel 109 anges följande:

”Alla tyska medborgare är lika inför lagen.

Män och kvinnor har av princip samma medborgerliga rättigheter och skyldigheter.

Offentligrättsliga privilegier eller nackdelar på grund av börd eller ställning ska upphävas. Adelstitlar existerar endast som delar av namn. Sådana kan inte längre tilldelas.

Titlar kan endast tilldelas om de avser en tjänst eller ett yrke. Akademiska titlar berörs inte.

Staten kan inte dela ut ordnar eller utmärkelsetecken.

Ingen tysk kan ta emot en titel eller en orden av en utländsk regering.”

9. Lagen om införande av civillagen (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch) av den 21 september 1994 (BGBl. I, s. 2494, med rättelse i 1997 I s. 1061) (nedan kallad EGBGB), i dess lydelse vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i det nationella målet har följande lydelse:

”5 § – Personlig ställning

1) Om det hänvisas till lagstiftningen i en stat, som en person är medborgare i och denna person är medborgare i flera stater ska lagstiftningen i den stat som personen har närmast anknytning till, av det skälet att personen stadigvarande vistas där eller på grund av vederbörandes livshistoria, tillämpas. Om personen i fråga även är tysk medborgare har denna rättsställning företräde.”

...

6 § – Ordre public

När tillämpningen av en rättsregel i en annan stat leder till ett resultat som är uppenbart oförenligt med väsentliga principer i tysk rätt ska den nämnda rättsregeln inte tillämpas. En sådan rättsregel ska i synnerhet inte tillämpas om detta är oförenligt med grundläggande rättigheter.

...

10 § – Namn

1) En persons namn regleras av lagstiftningen i den stat i vilken personen är medborgare.

...

48 § – Val av ett namn som förvärvats i en annan medlemsstat i unionen

Om tysk rätt är tillämplig vad gäller en persons namn kan denna person, genom ett tillkännagivande till Standesamt (befolkningsbyrån), välja ett namn som förvärvats under en stadigvarande vistelse i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som är infört i folkbokföringsregistret där, såvitt detta inte är uppenbart oförenligt med grundläggande principer i tysk rätt. Namnvalet har retroaktiv verkan från den tidpunkt då det infördes i folkbokföringsregistret i den andra medlemsstaten, förutom i de fall då den berörda personen uttryckligen anger att namnvalet endast ska ha verkan för framtiden. Tillkännagivandet ska bevittnas.

...”

III – Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

10. Sökanden i det nationella målet föddes den 9 januari 1963 i Karlsruhe (Tyskland) och erhöll namnet Nabil Bagadi. Födelsen infördes i Standesamt (folkbokföringsbyrån) i Karlsruhes födelseregister.

11. Nabil Bagadi fick senare sitt nuvarande tyska efternamn, Bogendorff genom adoption, vilket han sedan – i likhet med sitt förnamn – ändrade. Hans nuvarande tyska för- och efternamn är Nabil Peter Bogendorff von Wolffersdorff.

12. År 2001 flyttade Bogendorff von Wolffersdorff till Förenade kungariket där han arbetade från och med år 2002 som insolvensrådgivare i London.

13. År 2004 förvärvade Bogendorff von Wolffersdorff brittisk nationalitet genom naturalisering.
14. Genom tillkännagivande (Deed Poll) av den 26 juli 2004 som registrerades den 22 september 2004 vid Supreme Court of England and Wales (Högsta domstolen för England och Wales, Förenade kungariket) ändrade Bogendorff von Wolffersdorff sitt namn till "Peter Mark Emanuel Graf von Wolffersdorff Freiherr von Bogendorff". Tillkännagivandet offentliggjordes i London Gazette av den 8 november 2004.³
15. År 2005 och med anledning av hans hustrus graviditet lämnade Bogendorff von Wolffersdorff London för Chemnitz i Tyskland, där hans dotter föddes den 28 februari 2006.
16. Dotterns födelse med dubbel tysk och brittisk nationalitet meddelades Förenade kungarikets generalkonsulat den 23 mars 2006. Dotterns för- och efternamn som angavs i den brittiska födelseattesten och det brittiska passet är "Larissa Xenia Gräfin von Wolffersdorff Freiin von Bogendorff".
17. Folkbokföringsbyrån i Chemnitz vägrade emellertid med stöd av 10 § EGBGB att registrera Bogendorff von Wolffersdorffs dotter med hennes brittiska namn.
18. Genom beslut av den 6 juli 2011, ålade Oberlandesgericht Dresden (Tyskland) myndigheterna i staden Chemnitz att registrera Bogendorff von Wolffersdorffs dotter med hennes brittiska namn, varvid den uttalade följande:

"[d]en omständigheten att adelstitlar i och med Weimarförfattningens ikraftträdande inte längre utgör titlar i egentlig mening utan ska bäras som delar av efternamnet (och således härigenom har blivit riktiga efternamn, se, Henrich/Wagenitz, Deutsches Namensrecht, 2007, 015, punkt 9, "Adliga namn") saknar betydelse för den berörda som enbart ska tilldelas ett efternamn. Efternamn betyder att den del av namnet som före Weimarförfattningens ikraftträdande skulle ha varit en adelstitel, ska placeras efter och inte före förnamnet. Den berörda har inte tilldelats någon adelstitel, vilket var furstens privilegium i den monarkistiska konstitutionen i samband med adlandet. I motsats till vad Landgericht anser, innehåller inte Weimarförfattningen något förbud mot adelstitlar i namn, såsom är fallet exempelvis i 1919 års österrikiska lag om adelskapets avskaffande, angående vilken domstolen uttalade sig den 22 december 2010 (StAZ 2011, s.77). Således erkänns det till och med i Tyskland att ett efternamn som innehåller en adelstitel under speciella omständigheter kan föras vidare genom en offentligrättslig namnändring (Henrich/Wegenitz ibid.; se ... OVG Hamburg StAZ 2007, s. 46; BVerwG DVBl. 1997, s. 616)."⁴
19. I överensstämmelse med dessa anvisningar bär således Bogendorff von Wolffersdorffs dotter i egenskap av tysk medborgare förnamn och efternamn som är identiska med dem som hon bär i egenskap av brittisk medborgare, nämligen "Larissa Xenia Gräfin von Wolffersdorff Freiin von Bogendorff".
20. Den 22 maj 2013 ingav Bogendorff von Wolffersdorff en bestyrkt anmodan till Standesamt der Stadt Karlsruhe (befolkningsbyrån i Karlsruhe) om införande av hans förnamn och efternamn enligt brittisk rätt som födelsenamn i födelseregistret, i enlighet med 48 § EGBGB. Standesamt efterkom inte denna anmodan.

3 — Se The London Gazette av den 8 november 2004, s. 14113 som är tillgänglig på London Gazettes webbsida: <https://www.thegazette.co.uk/notice/L-57458-1018>.

4 — 17 W 0465/11

21. Under dessa förhållanden har Bogendorff von Wolffersdorff yrkat att Amtsgericht Karlsruhe (Tyskland) med stöd av 49 § i lagen om civilstånd (Personenstandsgesetz, PStG), ska förelägga Standesamt der Stadt Karlsruhe, att ändra hans födelseregistrering med retroaktiv verkan från den 22 september 2004, så att hans förnamn och efternamn står registrerade som "Peter Mark Emanuel Graf von Wolffersdorff Freiherr von Bogendorff".

22. Standesamt der Stadt Karlsruhe (befolkningsbyrån i Karlsruhe) har bestritt yrkandet under återopande av ordre public-förbehållet i 48 § EGBGB.

23. Under dessa omständigheter beslutade Amtsgericht Karlsruhe (domstol i första instans i Karlsruhe) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

"Ska artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF tolkas så, att myndigheterna i en medlemsstat är skyldiga att erkänna ett namnbyte som företagits av en medborgare i denna medlemsstat, när denna medborgare samtidigt är medborgare i en annan medlemsstat och under en stadigvarande vistelse i denna andra medlemsstat – genom ett namnbyte som inte beror på ändrad familjerättslig status – har förvärvat ett namn som han själv har valt och som innehåller flera adelstitlar, när det är möjligt att den väsentliga anknytningen till den andra medlemsstaten inte kommer att bestå i framtiden och när det i den förstnämnda medlemsstaten, trots att adelskapet har avskaffats genom konstitutionen, fortfarande är tillåtet att som en del av sitt namn bära sådana adelstitlar som bars vid tiden för avskaffandet?"

IV – Förfarandet vid domstolen

24. Begäran om förhandsavgörande inkom till domstolen den 23 september 2014. Bogendorff von Wolffersdorff, Zentraler Juristischer Dienst der Stadt Karlsruhe (staden Karlsruhes centrala rättstjänst) (nedan kallad rättstjänsten), den tyska regeringen samt Europeiska kommissionen har kommit in med skriftliga yttranden och yttrat sig muntligen vid förhandlingen den 12 november 2015.

V – Analys

25. Genom sin fråga har den hänskjutande domstolen väsentligen önskat få klarhet i huruvida artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF utgör hinder mot att de behöriga myndigheterna i en medlemsstat vägrar att erkänna en medborgares namnändring när denne samtidigt är medborgare i en annan medlemsstat och han i den sistnämnda medlemsstaten under en längre vistelse har förvärvat ett namn som han själv har valt och som innehåller flera adelstitlar.

A – FEU-fördragets tillämpningsområde

26. Det ska inledningsvis noteras att det framgår av domstolens fasta rättspraxis att "såsom gemenskapsrätten är utformad för närvarande ankommer det visserligen på medlemsstaterna att utforma regler avseende personnamn. Medlemsstaterna måste dock likafullt beakta gemenskapsrätten vid utövandet av denna behörighet ... och detta särskilt vad avser fördragets bestämmelser om rätten för samtliga medborgare i unionen att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier".⁵

5 — Dom Runevič-Vardyn och Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 63). Se även, dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 25), dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkt 16), samt dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 38).

27. Eftersom unionsmedborgarskapet, vilket regleras i artikel 20 FEUF, inte kan ha till syfte att utvidga fördragets materiella tillämpningsområde till att även avse rent interna förhållanden, förutsätter tillämpningen av artikel 20 FEUF att den ifrågavarande situationen har en anknytning till unionsrätten⁶.

28. I det aktuella målet anser rättstjänsten och den tyska regeringen att enbart tysk rätt är tillämplig på Bogendorff von Wolffersdorffs namnbyte i enlighet med 5 § 1 EGBGB då han har tysk nationalitet.

29. Domstolen har redan avisat denna typ av argument i dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539) med avseende på de belgiska internationellt privaträttsliga bestämmelser som i likhet med 5 § 1 EGBGB, vid fall av dubbel nationalitet gav företräde åt den belgiska nationaliteten. Sådana bestämmelser som dessa i belgisk och tysk lagstiftning kan varken utesluta att det finns en anknytning mellan den ifrågavarande situationen och unionsrätten eller att unionsrättens regler om medborgarskap är tillämpliga.

30. I punkt 27 i dom Garcia Avello (C-148/02 EU:C:2003:539) fann domstolen att "[e]n sådan anknytning till [unions]rätten föreligger dock beträffande personer, som liksom Carlos Garcia Avellos barn, är medborgare i en medlemsstat och vistas lagligt i en annan medlemsstat".

31. I punkt 28 i den domen tillade domstolen att "[d]enna slutsats [inte] påverkas ... av den omständigheten att de ifrågavarande barnen även är medborgare i den medlemsstat i vilken de har vistats sedan sin födsel, och att myndigheterna i denna stat därför anser att medlemsstaten endast skall erkänna detta medborgarskap. En medlemsstat har nämligen inte rätt att genom sin lagstiftning inskränka verkningarna av att en person har erhållit medborgarskap i en annan medlemsstat, genom att ställa ytterligare villkor för att detta medborgarskap skall erkännas när det gäller utövandet av de grundläggande friheter som föreskrivs i [FEU-]fördraget".

32. Det framgår således tydligt av denna rättspraxis, tvärtemot vad rättstjänsten och den tyska regeringen har hävdat, att Bogendorff von Wolffersdorff eftersom han har brittisk nationalitet och lagligen vistas i Tyskland, i sina relationer till Förbundsrepubliken Tyskland och utan att hans tyska nationalitet utgör hinder för detta konstaterande, kan åberopa en anknytning till unionsrätten och således dess tillämplighet.

33. Det ifrågavarande målets gränsöverskridande karaktär är ännu mer relevant om det beaktas att Bogendorff von Wolffersdorff enligt engelsk rätt och under en vistelse i England förvärvade de förnamn och det efternamn som han önskar få erkända i Tyskland under utövande av den rätt att fritt röra sig som tillerkänns honom enligt artiklarna 20 FEUF och 21 FEUF.

34. Det är således lämpligt att, med avseende på bestämmelserna i FEU-fördraget om medborgarskap, nämligen artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF, undersöka de tyska myndigheternas vägran att i alla delar erkänna ett förnamn och ett efternamn som erhållits i Förenade kungariket av en europeisk medborgare som äger både brittisk och tysk nationalitet.

6 — Se dom Uecker och Jacquet (C-64/96 och C-65/96, EU:C:1997:285, punkt 23), dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 26), samt dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkt 16).

B – Huruvida det rör sig om diskriminering som är förbjuden enligt artikel 18 FEUF

1. Parternas argument

35. Den hänskjutande domstolen har väckt frågan huruvida det uteblivna erkännandet av att en medborgare som har både tysk och brittisk nationalitet genomför ett namnbyte skulle kunna strida mot artikel 18 FEUF som förbjuder all diskriminering på grund av nationalitet.

36. Enligt kommissionen innebär icke-diskrimineringsprincipen att lika situationer inte får behandlas olika och olika situationer inte får behandlas lika. Eftersom medborgare med dubbel nationalitet drabbas av särskilda problem i samband med sitt efternamn och således skiljer sig från personer som har en enda medlemsstats nationalitet, befinner de sig i en annan situation.

37. Följaktligen anser kommissionen att de tyska myndigheternas vägran att erkänna det namn som Bogendorff von Wolffersdorff erhållit i Förenade kungariket utgör en likabehandling av olika situationer, vilket strider mot icke-diskrimineringsprincipen i artikel 18 FEUF.

38. Den tyska regeringen anser att tillämpningen av tysk rätt på en tysk medborgare inte kan utgöra en diskriminering på grund av nationalitet.

39. Rättstjänsten har inte uttryckligen åberopat artikel 18 FEUF, men den anser att domstolens rättspraxis kräver att ett namn som förvärvats i en annan medlemsstat erkänns med stöd av principen om första registrering. Enligt denna princip ska det namn som lagenligt registrerats för första gången i en medlemsstat ges prioritet. Vägran att erkänna en namnändring som beviljats i en medlemsstat vars nationalitet sökanden har förvärvat senare är således förenlig med denna princip och utgör följaktligen inte ett åsidosättande av unionsrätten.

2. Bedömning

40. Det följer av fast rättspraxis att ”det enligt icke-diskrimineringsprincipen krävs att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika”⁷.

41. Enligt vad jag anfört ovan⁸, har domstolen redan konfronterats med denna fråga i det mål som avgjordes genom domen Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539) där belgisk internationell privaträtt i likhet med tysk internationell privaträtt⁹ bestämde vilket lands lag som var tillämplig vid fall av dubbel nationalitet genom att ge företräde åt den belgiska nationaliteten¹⁰.

42. Domstolen har undersökt huruvida personer med enbart belgisk nationalitet och personer som även har en annan medlemsstats nationalitet befinner sig i olika situationer och ”om det ... visar sig vara fallet ... icke-diskrimineringsprincipen [innebär] att belgiska medborgare som ... även är medborgare i en annan medlemsstat kan kräva en annan behandling än den som är reserverad för personer som enbart har belgiskt medborgarskap”¹¹.

7 — Dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 31). Se även, för ett liknande resonemang, dom National Farmers' Union m.fl. (C-354/95, EU:C:1997:379, punkt 61), dom SCAC (C-56/94, EU:C:1995:209, punkt 27), och dom Codorniu/rådet (C-309/89, EU:C:1994:197, punkt 26).

8 — Se punkterna 29–31 i detta förslag till avgörande.

9 — Se 5 § 1 EGBGB.

10 — Se dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, punkterna 6–8 och 32).

11 — Ibidem (punkt 34).

43. Eftersom belgiska medborgare som bär olika efternamn på grund av olika lagar som de har anknytning till genom sina medborgarskap kan åberopa svårigheter som är utmärkande för deras situation fann domstolen i punkt 37 i den nämnda domen att ”de skiljer sig från personer som enbart har belgiskt medborgarskap, vilka endast har ett efternamn”¹².

44. Följaktligen och tvärtemot vad rättstjänsten hävdade har det senare förvärvet av brittisk nationalitet eller den aktuella bostaden i Tyskland inte någon som helst betydelse för omständigheten att befinna sig i en annan situation.

45. Dessutom bedömer jag att frågan huruvida en person med dubbel nationalitet befinner sig i en annan situation än den som enbart har tysk nationalitet inte kan vara beroende av det sätt på vilket det beviljade namnet erhållits. Den olikhet i fråga om situationer som borde ge rätt till en annan behandling för undvikande av diskriminering är en följd av det faktum att en person med dubbel nationalitet omfattas av två olika regelverk.

46. Det framgår av det ovan anförda att tyska medborgare som bär olika efternamn med anledning av de olika lagar som de har anknytning till genom sina medborgarskap kan åberopa svårigheter som är utmärkande för deras situation, vilket skiljer dem från personer som enbart har tysk nationalitet och detta oberoende av på vilket sätt de enligt sin andra nationalitets rätt har beviljats ett annat namn än det som erkänns enligt tysk rätt. De befinner sig således i en annan situation som fordrar en annan behandling än den som förbehålls personer med enbart tysk nationalitet.

47. I likhet med kommissionen anser jag emellertid att Bogendorff von Wolffersdorff behandlas av de tyska myndigheterna på samma sätt som personer med enbart tysk nationalitet, fastän hans situation skiljer sig från deras på grund av hans dubbla nationalitet.

48. Det rör sig således om ett åsidosättande av den icke-diskrimineringsprincip som införts genom artikel 18 FEUF. Jag kommer att analysera nedan om detta åsidosättande eventuellt kan vara berättigat¹³.

C – Huruvida det är fråga om en inskränkning av artiklarna 20 FEUF och 21 FEUF

1. Parternas argument

49. Enligt kommissionen utgör vägran att erkänna namnändringen i en situation som den i förevarande fall en begränsning av den rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier som har stadfästs i artiklarna 20 FEUF och 21 FEUF. Användningen av olika efternamn i två medlemsstater skulle nämligen kunna hindra utövandet av denna rätt genom att skapa allvarliga problem på det yrkesmässiga och privata planet.

50. Kommissionen anser att detta inte endast skulle vara fallet när ett namn som tilldelats i den medlemsstat där den berörde är född eller bosatt, utan även när en person som har båda dessa medlemsstaters nationalitet påverkas därav. I och med att de förnamn och det efternamn som Bogendorff von Wolffersdorff bär i Förenade kungariket (Peter Mark Emanuel Graf von Wolffersdorff Freiherr von Bogendorff) och i Tyskland (Nabiel Peter Bogendorff von Wolffersdorff) inte är identiska skulle denna olikhet kunna leda till förvirring och olägenheter till följd av att det inte är möjligt att åtnjuta de handlingars rättsverkningar vilka har upprättats i den ena av de båda medlemsstaterna.

12 — Ibidem (punkt 37).

13 — Se punkterna 71–105 i detta förslag till avgörande

51. Den hänskjutande domstolen har emellertid gjort gällande att de faktiska omständigheterna i det aktuella målet varken tyder på att Bogendorff von Wolffersdorff har svårt att identifiera sig eller att han åsamkas konkreta nackdelar i sitt privat- och yrkesliv. Det är på grundval av denna redogörelse som den tyska regeringen anser att det inte rör sig om någon inskränkning av rätten till fri rörlighet i detta fall.

52. För det första tyder enbart användningen av hans brittiska namn i yrkessammanhang i Förenade kungariket på att detta namn i realiteten inte har någon större betydelse för hans identifiering och hans familjetillhörighet i Tyskland. För det andra bekräftas det konstaterandet av den omständigheten att sökanden hade låtit mer än sex år förflyta mellan namnändringen i Förenade kungariket och ansökan vid folkbokföringsbyrå i Tyskland.

53. Rättstjänsten har inriktat sig på skillnaden mellan det nationella målet och det mål som avgjordes genom domen Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559). Enligt rättstjänsten innebär denna rättspraxis endast en skyldighet för medlemsstaterna att erkänna en namnändring som har registrerats i den medlemsstat där den berörde är född eller bosatt. Enligt principen om första registrering¹⁴ utgör en vägran att erkänna en namnändring som beviljats i en medlemsstat vars nationalitet sökanden har förvärvat vid en senare tidpunkt inte en inskränkning av den fria rörlighet som garanteras genom artiklarna 20 FEUF och 21 FEUF.

2. Bedömning

54. Det ska erinras om att en nationell lagstiftning som missgynnar vissa medborgare i den berörda medlemsstaten endast på grund av att de har utnyttjat rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat, enligt fast rättspraxis utgör en begränsning av de friheter som tillkommer varje unionsmedborgare enligt artikel 21.1 FEUF¹⁵.

55. Det framgår av samma rättspraxis att den omständigheten, att en person som har utövat sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat ”är skyldig att i den stat i vilken han är medborgare bära ett annat namn än det som han redan erhållit och registrerat i den medlemsstat i vilken han är född och bosatt, kan utgöra ett hinder för utövandet av den i artikel 21 FEUF stadgade rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna”¹⁶.

56. Om principen äger giltighet i fråga om personer som, enligt vad som var fallet i dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559) och dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806), äger en enda medlemsstats nationalitet, gäller den i än högre grad beträffande personer som i likhet med Bogendorff von Wolffersdorff har flera medlemsstaters nationalitet.

57. En persons namn är nämligen en del av dennes identitet och privatliv, som ska skyddas enligt artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna undertecknad i Rom den 4 november 1950¹⁷.

14 — Se punkt 39 i detta förslag till avgörande.

15 — Se dom De Cuyper (C-406/04, EU:C:2006:491, punkt 39), dom Nerkowska (C-499/06, EU:C:2008:300, punkt 32), dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkt 21), dom Runevič-Vardyn och Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291, punkterna 67 och 68), samt dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 53).

16 — Se dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkterna 21 och 22) och dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 54).

17 — Se dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 52) och dom Runevič-Vardyn och Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 66). För rättspraxis angående skyddet för en persons namn enligt artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, se Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, dom Burghartz mot Schweiz av den 22 februari 1994, serie A nr 280 B, § 24, och dom Stjerna mot Finland av den 25 november 1994, serie A nr 299 B, § 37.

58. Såsom domstolen för första gången slog fast i dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539), kan ”en situation med olika efternamn ... ge upphov till allvarliga olägenheter både yrkesmässigt och privat. Olägenheterna kan bland annat bero på att en medlemsstat i vilken personerna i fråga är medborgare inte tillerkänner [examensbevis eller] handlingar rättsverkan om de har upprättats med användande av ett efternamn som är erkänt i en annan medlemsstat i vilken personerna i fråga också är medborgare”¹⁸.

59. Det följer av rättspraxis i dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539), att ”det krävs ... för ett stort antal vardagliga handlingar, både i det offentliga livet och i det privata livet, att identiteten kan styrkas¹⁹ och att en ”divergens avseende efternamnet [kan] ge upphov till tvivel avseende såväl personens identitet som äktheten av de handlingar som uppvisats eller avseende tillförlitligheten i de uppgifter som finns i dem”²⁰.

60. I domen Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 64), konstaterade domstolen att ”uttrycket 'Fürstin von' i tysk rätt inte anses vara en adelstitel utan är en del av det i bosättningsstaten lagligen förvärvade namnet”.

61. Följaktligen betraktades namnet ”Fürstin von Sayn-Wittgenstein” i det målet som ett enda efternamn bestående av flera delar och ”namnen Fürstin von Sayn-Wittgenstein och Sayn-Wittgenstein [ansågs] inte vara inte identiska”²¹.

62. På samma sätt är namnen ”Peter Mark Emanuel Graf von Wolffersdorff Freiherr von Bogendorff” och ”Nabiel Peter Bogendorff von Wolffersdorff” inte heller identiska. Enligt detta synsätt kan en skillnad mellan de båda namn som tillämpas på samma person i princip ge upphov till förvirring och olägenheter.

63. Det bör emellertid erinras om att rättspraxis kräver att den ifrågavarande nationella lagstiftningen är av den art att den ”ger upphov till avsevärda problem för de berörda, såväl administrativt, yrkesmässigt som privat”²² och medför ”en konkret risk för att en [person] ... kan bli tvungen att undanröja tvivel beträffande sin identitet och äktheten av de handlingar som [han] företer”²³.

64. Enligt min mening är det uppenbart att detta kriterium är uppfyllt i förevarande mål, av samma skäl som domstolen angav i punkterna 66-70 i dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806), i synnerhet som Bogendorff von Wolffersdorff, i motsats till Sayn-Wittgenstein, har både tysk och brittisk nationalitet.

65. Om ”den omständigheten att samtliga formella ’spår’ av namnet Fürstin von Sayn-Wittgenstein måste ändras i såväl det offentliga livet som det privata livet ... således [utgör] en allvarlig olägenhet för henne i den mening som avses i domen ... Grunkin och Paul, med hänsyn till att hon i sina officiella identitetshandlingar uppges ha ett annat namn”²⁴, gäller detsamma Bogendorff von Wolffersdorff som använde sitt brittiska namn i såväl privata som yrkesmässiga sammanhang under sin vistelse i Förenade kungariket.

18 — Dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 36). Se även, för ett liknande resonemang, dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 55).

19 — Dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkt 25) och dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 61). Se även, för ett liknande resonemang, dom Runevič-Vardyn och Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 73).

20 — Dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkterna 26 och 28) och dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkterna 55 och 69).

21 — Dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 65).

22 — Dom Runevič-Vardyn och Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 76) i vilken det hänvisas till dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 36), dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkterna 23-28), och dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkterna 67, 69 och 70).

23 — Dom Runevič-Vardyn och Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 77). Se även, för ett liknande resonemang, dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 70).

24 — Dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 67).

66. Eftersom Bogendorff von Wolffersdorff är försedd med två pass med mycket olika förnamn och efternamn ”finns det följaktligen en risk för att [han] kan behöva undanröja misstankar om osant intygande på grund av skillnaden”²⁵ mellan sina brittiska och tyska för- och efternamn. Enligt vad kommissionen har anfört existerar denna risk oberoende av om den berörde har en stark anknytning till den andra medlemsstaten, i detta fall Förenade kungariket, som kommer att bestå även i framtiden.

67. Vid förhandlingen gav nämligen Bogendorff von Wolffersdorff flera exempel på allvarliga olägenheter som han drabbats av i Tyskland på grund av den skillnad som finns mellan hans tyska och brittiska identitetshandlingar, bland annat vid trafikkontroller och när han skulle öppna ett privat och ett yrkesrelaterat bankkonto. Han har även gjort gällande att han vid flera tillfällen varit tvungen att tillbringa flera timmar på en polisstation medan de tyska myndigheterna kontrollerade att hans brittiska pass var äkta och giltigt.

68. Dessutom vill jag tillägga risken för misstankar (särskilt vid utlandsresor) angående släktbandet mellan Bogendorff von Wolffersdorff och hans minderåriga dotter Larissa Xenia på grund av att båda har tyska pass men mycket olika efternamn.

69. Vad gäller den princip om första registrering som rättstjänsten har redogjort för i sitt skriftliga yttrande samt vid förhandlingen, ska det understrykas att det inte finns något som helst stöd för denna princip i rättspraxis och särskilt inte i domen Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559). Även om de tyska myndigheterna enligt denna dom var skyldiga att erkänna det första och enda efternamn som ifrågavarande barn hade förvärvat i Danmark, var detta en följd av de faktiska omständigheterna i det målet och inte ett konstaterande av en princip med generell tillämpning.

70. Den omständigheten att myndigheterna i en medlemsstat, i detta fall Förbundsrepubliken Tyskland, vägrar att i alla delar erkänna en medborgares efternamn, såsom det har fastställts i en andra medlemsstat, vars nationalitet denne medborgare likaledes har, utgör följaktligen en inskränkning av de rättigheter som tillerkänns varje unionsmedborgare genom artiklarna 20 FEUF och 21 FEUF.

D – Motivering

71. Det återstår att pröva huruvida åsidosättandet av artikel 18 FEUF och inskränkningen av den rörelsefrihet som garanteras genom artikel 21 FEUF kan vara motiverade.

72. Den hänskjutande domstolen har härvidlag gjort fyra överväganden som eventuellt skulle kunna motivera vägran att registrera namnen, det vill säga principen om namnkontinuitet, den godtyckliga namnändringen i Förenade kungariket, det valda namnets längd samt avskaffandet av adelstitlar.

1. Principen om namnkontinuitet

73. Enligt den hänskjutande domstolen är den viktigaste anledningen till att det enligt tysk rätt inte är tillåtet att ändra sitt namn till ett annat namn som man själv har valt att en persons namn ska kunna användas som ett pålitligt och varaktigt kännetecken.

25 — Dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 68).

74. Såsom domstolen emellertid fann i punkterna 30 och 31 i domen Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559), förtjänar inte principerna om säkerhet och kontinuitet vilka ”åberopas till stöd för att anknätningsmomentet för fastställande att en persons namn ska vara vederbörandes medborgarskap, hur legitima de än kan vara i sig, att tillmätas en så stor vikt att de kan motivera ... att de behöriga myndigheterna i en medlemsstat vägrar att erkänna den [berörda personens] efternamn såsom detta redan har fastställts och registrerats i en annan medlemsstat”.

75. I den mån anknätningen till medborgarskapet syftar till att säkerställa att personens namn kan bestämmas på ett fortlöpande och varaktigt sätt, kan det nämligen konstateras, såsom domstolen påpekade i punkt 32 i denna dom att ”en sådan anknätning leder till att resultatet blir motsatt det önskade” därför att varje gång Bogendorff von Wolffersdorff kommer att passera gränsen mellan Förenade kungariket och Tyskland bär han ett annat namn, för att inte tala om hypotesen att han installerar sig i en annan medlemsstat, där han fritt kan välja mellan det ena eller det andra namnet.

2. Namnändringens frivilliga karaktär

76. Enligt den hänskjutande domstolen kan den omständigheten att namnet inte är detsamma i Bogendorff von Wolffersdorffs brittiska respektive tyska pass varken bero på omständigheterna vid födseln eller adoptionen eller på någon annan statusändring. Tvärtom har skillnaden medvetet framkallats av Bogendorff von Wolffersdorff utan att han under förfarandets gång har anfört några omständigheter som gör att hans val att byta till det nya namnet var nödvändigt eller ens förstäligt. Den hänskjutande domstolen har konstaterat att beslutet att lägga till flera adelstitlar till namnet uppenbarligen beror på Bogendorff von Wolffersdorffs egna preferenser och den har ställt sig frågan huruvida hans val är skyddsvärt.

77. Rättstjänsten insisterade vid förhandlingen på det faktum att tysk rätt inte innehåller någon möjlighet att fritt välja sitt efternamn, såsom Bogendorff von Wolffersdorff gjorde i Förenade kungariket, och att staden Karlsruhe skulle ha motsatt sig det även om det brittiska namnet inte innehöll någon adelstitel²⁶. Vid förhandlingen hävdade rättstjänsten även att namnändringens frivilliga karaktär stred mot tysk ordre public därför att tysk rätt inte tillåter denna typ av ändring.

78. Jag delar inte denna uppfattning eftersom den leder till att ett namn som lagligen bärs i en annan medlemsstat, fullständigt och nästan automatiskt åsidosätts.

79. Såsom kommissionen har hävdat, är ett rättssubjekt skyddsvärt även när det av egen vilja ändrar sina förnamn och ett efternamn, i det aktuella fallet genom ett tillkännagivande som benämns ”Deed Poll”²⁷.

80. För det första har domstolen redan i punkt 52 i dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806) slagit fast att, ”en persons för- och efternamn är en del av dennes identitet och privatliv, som ska skyddas enligt artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna”.

81. Europiska domstolen för de mänskliga rättigheterna slog i denna fråga fast att ”[s]amtidigt som det ska erkännas ... att det kan finnas verkliga skäl till att en individ vill byta namn, medger domstolen att lagenliga inskränkningar av denna möjlighet kan vara motiverade av allmänintresset, exempelvis, för att säkerställa en korrekt folkbokföring eller för att skydda det sätt på vilket en person kan identifieras och att knyta bäraren av ett givet namn till en familj”²⁸.

26 — Företrädaren för rättstjänsten använde följande ord: ”Om det i förvarande mål hade rört sig om ett byte av efternamn från Ramirez till Schroeder skulle vi ha framfört exakt samma argument”.

27 — Se punkt 14 i detta förslag till avgörande.

28 — Dom Stjerna mot Finland av den 25 november 1994, serie A nr 299 B, § 39.

82. Följaktligen, och tvärtemot vad rättstjänsten har hävdad, utgör namnändringens frivilliga karaktär inte i sig ett åsidosättande av allmänintresset som kan motivera en inskränkning av rättigheterna i artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF.

83. För det andra är individer värda skydd även när de, av vilken anledning det vara må, har ansökt om att byta namn därför att en situation med olika efternamn i olika medlemsstater kan ge upphov till avsevärda problem både yrkesmässigt och privat, bland annat beroende på att det är svårt i den medlemsstat där de är medborgare att få rättsakter eller handlingar att tillerkännas rättsverkan, då de har upprättats med användande av ett efternamn som är erkänt i en annan medlemsstat där de berörda också är medborgare²⁹. Dessa svårigheter uppkommer oberoende av det sätt på vilket efternamnet har erhållits.

84. För det tredje kan det inte ankomma på de tyska myndigheterna att vägra att erkänna ett namn som en tysk medborgare lagenligt erhållit i en annan medlemsstat enbart på grund av att namnändringen är godtycklig eller frivillig. Förbudet mot rättsmissbruk gör det möjligt för medlemsstaterna att i tillräcklig utsträckning bekämpa det som den tyska regeringen i sitt skriftliga yttrande kallar ”namnturism”.

85. Domstolen fann nämligen i punkt 24 i dom Centros (C-212/97, EU:C:1999:126), ”att en medlemsstat har rätt att vidta åtgärder som syftar till att förhindra att vissa av dess medborgare på ett otillbörligt sätt försöker undandra sig den nationella lagstiftningen genom att använda sig av de möjligheter som ges i fördraget och att medborgarna inte har rätt att åberopa bestämmelser i [unions]rätten när det är fråga om missbruk eller bedrägeri”.

86. Detta innebär att såvida inte de tyska myndigheterna kan visa att Bogendorff von Wolffersdorff flyttade till Förenade kungariket och vistades där under flera år, enbart i avsikt att på ett artificiellt sätt skapa de nödvändiga omständigheterna för att ändra sina förnamn och sitt efternamn med syftet att kunna uppfylla villkoren för tillämpning av 48 § EGBGB, kan inte vägran att erkänna Bogendorff von Wolffersdorffs brittiska namn vara motiverad av det enkla faktum att ändringen skett på innehavarens initiativ.

87. I likhet med kommissionen anser jag vidare att det inte rör sig om missbruk i det aktuella fallet, då jag vid läsningen av beslutet att begära förhandsavgörande konstaterar att den hänskjutande domstolen är benägen att anse att centrum för Bogendorff von Wolffersdorffs intressen faktiskt var London under åren 2001-2005. Hans anknytning till Förenade kungariket, vars nationalitet han äger var varken fiktiv eller innebar missbruk.

88. Vad beträffar det argument som rättstjänsten har framfört, enligt vilket namnändringens frivilliga karaktär strider mot tysk ordre public, ska det understrykas att även om domstolen har slagit fast att ordre public kan motivera en inskränkning av rättigheterna i artiklarna 20 FEUF och 21 FEUF³⁰, täcker inte detta begrepp alla tvingande regler i intern rätt som de enskilda inte kan göra avsteg från. Tvärtom, såsom domstolen slog fast i punkt 86 i dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806), kan undantaget avseende grunderna för rättsordningen med framgång åberopas enbart då det föreligger ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot som påverkar ett grundläggande samhällsintresse”.

89. Det förefaller uppenbart att om tysk rätt inte tillåter att namn ändras genom en frivillig handling, när inte denna regel upp till den höga tröskeln för ordre public i den mening som avses i domen Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806).

29 — Se dom Garcia Avello (C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 36) och dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkterna 22 och 23).

30 — Se dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkterna 85 och 86). Se punkterna 96 och 97 i detta förslag till avgörande.

3. Namnets längd

90. Enligt den hänskjutande domstolen eftersträvar den tyska rättsordningen även målet att undvika efternamn som är oproportionerligt långa eller alltför komplicerade. Den har här anfört att det namn som sökanden i det nationella målet har valt, nämligen "Peter Mark Emanuel Graf von Wolffersdorff Freiherr von Bogendorff" för tyska förhållanden är osedvanligt långt.

91. Detta slags resonemang kan dock inte vinna framgång. Såsom domstolen fann i punkt 36 i domen Grunkin et Paul (C-353/06, EU:C:2008:559), "räcker emellertid inte dylika överväganden om förenklad administration för att motivera ett hinder för den fria rörligheten". Resonemanget ska således underkännas i förevarande mål.

4. Upphävandet av adelstitlar

92. Med hänvisning till domen Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806), anser rättstjänsten och den tyska regeringen att den omständigheten att de före detta adelstitlarna "Graf" (greve) och "Freiherr" (friherre) läggs till efternamnet skulle kunna vara oförenligt med tysk ordre public genom att det på ett oacceptabelt sätt strider mot principen om tyskarnas likhet inför lagen och det konstitutionella val att avskaffa adelskapet som konkretiserats i artikel 109 tredje stycket i Weimarförfattningen jämförd med artikel 123 i grundlagen.

93. Det bör inledningsvis noteras att Bogendorff von Wolffersdorff inte endast har ansökt om att få ändra sitt efternamn utan även sina förnamn från "Nabiel Peter" till "Peter Mark Emanuel". En eventuell motivering grundad på avslaget av ansökan angående adelstitlarna rör i vart fall endast ändringen av efternamnet.

94. Det ska likaledes preciseras att orden Graf och Freiherr, vilka ingår i det brittiska efternamnet Bogendorff von Wolffersdorff, inte utgör adelstitlar enligt vare sig engelsk eller tysk rätt. Närmare bestämt rör det sig, vad engelsk rätt angår, inte om adelstitlar som tilldelats av Förenade kungarikets statsöverhuvud. Vad tysk rätt beträffar, är det inte heller fråga om adelstitlar eftersom dessa har avskaffats i enlighet med artikel 109 tredje stycket i Weimarförfattningen.

95. Då orden Graf och Freiherr på tyska betyder greve och friherre, ska den tyska regeringens argument om avskaffandet av adelstitlar förstås så att det avser det intryck av adligt ursprung som dessa ord framkallar.

96. Härvidlag uttalade domstolen i punkt 85 i domen Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806), att "[o]bjektiva skäl avseende grunderna för rättsordningen kan motivera att en medlemsstat vägrar att erkänna en av sina medborgares efternamn, i en form som erhållits i en annan medlemsstat"³¹.

97. I punkt 86 i den domen erinrade domstolen om att "begreppet grunderna för rättsordningen (ordre public) ska tolkas restriktivt, när det används för att motivera ett undantag från en grundläggande frihet, varför dess räckvidd inte kan bestämmas ensidigt av varje medlemsstat utan kontroll från Europeiska unionens institutioners sida ... Således *kan undantaget avseende grunderna för rättsordningen med framgång åberopas enbart då det föreligger ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot som påverkar ett grundläggande samhällsintresse ...*"³².

31 — Se även, för ett liknande resonemang, dom Grunkin och Paul (C-353/06, EU:C:2008:559, punkt 29).

32 — Min kursivering. Se även, för ett liknande resonemang, dom Église de scientologie (C-54/99, EU:C:2000:124, punkt 17) och dom Omega (C-36/02, EU:C:2004:614, punkt 30).

98. Eftersom avskaffandet av adelskapet utgör genomförandet av den mer allmänna princip om alla tyska medborgares likhet inför lagen som infördes genom artikel 109 första stycket i Weimarförfattningen och såsom domstolen redan har slagit fast, "[i] unionens rättsordning eftersträvas onekligen ett upprätthållande av likhetsprincipen, i egenskap av allmän rättsprincip, [då] denna princip stadgas även i artikel 20 i stadgan om de grundläggande rättigheterna"³³, skulle det kunna hävdas att registrering i en republik av ett namn som erhållits i en annan medlemsstat som inbegriper ord som återger före detta adelstitlar strider mot detta lands ordre public.

99. Enligt vad jag redan tidigare förklarat i punkt 177 i mitt förslag till avgörande i målet Gazprom (C-536/13, EU:C:2014:2414), avser begreppet ordre public "regler och värden som rättsordningen för den domstol som ska erkänna och verkställa domen *inte kan tillåta åsidosättande av*, på grund av att ett sådant åsidosättande skulle vara oacceptabelt ur en fri och demokratisk rättsstats synvinkel".

100. Detta innebär att för att en norm ska anses vara av ordre public måste den utgöra en tvingande regel som är *så grundläggande* för den berörda rättsordningen att det *inte* kan medges *något som helst* undantag från den i samband med det aktuella målet.

101. Såsom den hänskjutande domstolen dock har anfört, innehåller den tyska rättsordningen och artikel 109 tredje stycket i Weimarförfattningen inte något strikt förbud mot att behålla adelstitlar, till skillnad från den österrikiska rättsordningen som var aktuell i domen Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806),

102. Även om det i den nämnda bestämmelsen i Weimarförfattningen anges att "[o]ffentligrättsliga privilegier eller nackdelar på grund av börd eller ställning ska upphävas", finns däremot tillägget att "[a]delstitlar existerar endast som delar av namn". Enligt praxis i Tyskland godtas adelstitlar endast om de placeras efter förnamnet³⁴.

103. Under dessa förhållanden kan jag inte förstå hur Bogendorff von Wolffersdorffs brittiska namn, det vill säga Peter Mark Emanuel Graf von Wolffersdorff Freiherr von Bogendorff skulle kunna strida mot tysk ordre public. Man kan inte heller tala om ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot mot ordre public eftersom adelstitlarna, trots att de avskaffats, kan leva vidare i egenskap av efternamn på de restriktiva villkor som anges i artikel 109 tredje stycket i Weimarförfattningen och i rättspraxis.

104. Antingen strider adelstitlarna som sådana mot ordre public och deras giltighet är förbjuden, som i Österrike, och detta för alla tyskar eller också gör de inte det och kan då användas som efternamn genom att placeras efter i stället för före förnamnet enligt vad som var fallet till och med år 1918.

105. Denna uppfattning delar också Oberlandesgericht Dresden (regional överrätt i Dresden) som i sitt beslut av den 6 juli 2011, ålade myndigheterna i Chemnitz att registrera Bogendorff von Wolffersdorffs dotter med hennes brittiska namn, det vill säga, "Larissa Xenia *Gräfin* von Wolffersdorff *Freiin* von Bogendorff"³⁵. Om detta inte strider mot ordre public i dotterns fall, förstår jag inte varför det skulle göra det när det gäller hennes far.

106. Jag känner mig stärkt i min uppfattning genom de vaga svar som den tyska regeringen gav under förhandlingen på mina frågor vilka syftade till att fastställa, med användning av hypotetiska exempel, huruvida ett utländskt namn som innehåller riktiga utländska adelstitlar eller ord som på tyska innebär en adlig titel, utan att ha den verkan på det utländska språket, strider mot tysk ordre public. Den tyska regeringen har inte tillhandahållit några exakta svar utan insisterat på det faktum att svaret beror på det konkreta fallet. Om emellertid förbudet mot användning av adelstitlar verkligen kunde hänföras till tysk ordre public, skulle svaret ha varit enkelt och detsamma i de hypotetiska fallen.

33 — Dom Sayn-Wittgenstein (C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 89).

34 — Se beslut av den 6 juli av Oberlandesgericht Dresden som citerats i punkt 18 i detta förslag till avgörande.

35 — Se punkt 18 i detta förslag till avgörande. Min kursivering.

107. Den tyska regeringens argument leder dessutom till att användningen av adelstitlar, på ovannämnda villkor, enbart förbehålls titlar som delats ut under det tyska kejsardömet före år 1918 och detta för att bekämpa falska av enskilda personer påhittade titlar. Förutom att det är svårt att bevisa att det rör sig om ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot mot ordre public och att det namn som innehåller denna "falska titel" enligt den tyska regeringen kommer att kunna bäras lagenligt av kommande generationer, är det argument som bygger på att verkliga adelstitlar ska skyddas paradoxalt, mot bakgrund av de demokrati- och jämlikhetsvärderingar som utgjort inspiration för Weimarförfattningen, särskilt artikel 109 som enligt den tyska regeringen syftar till att skydda "den republikanska ordningen"³⁶.

108. I detta sammanhang anser jag att den motivering som bygger på att adelstitlarna har avskaffats inte kan godtas.

VI – Förslag till avgörande

109. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen besvarar tolkningsfrågan från Amtsgericht Karlsruhe (domstol i första instans i Karlsruhe) på följande sätt:

"Artiklarna 18 FEUF, 20 FEUF och 21 FEUF ska tolkas så, att en medlemsstats myndigheter är skyldiga att erkänna en namnändring som en medborgare i denna medlemsstat företar när denne medborgare samtidigt är medborgare i en annan medlemsstat och han har förvärvat ett namn i den sistnämnda medlemsstaten som han själv har valt och som innehåller flera adelstitlar såvitt det, även om adelstitlar har avskaffats enligt den första medlemsstatens nationella rätt, är tillåtet att använda dessa i efternamnet".

36 — Uttryck som den tyska regeringen använde vid förhandlingen.